

MIĘDZYNARODOWA PRZESTĘPCZOŚĆ TRANSGRANICZNA - WYBRANE ASPEKTY PRZEMYTU TOWARÓW

Przemyt, zwłaszcza na granicy polsko-ukraińskiej jest stałym elementem związanym z przekraczaniem granicy. Przemyt dotyczy zarówno rzeczy materialnych takich jak papierosy, narkotyki czy broń palna, ale również dotyczy on ludzi. Niniejszy artykuł ma na celu przedstawienie aspektów oraz skali problemu, jakim jest przemyt towarów, takich jak narkotyki i broń. Autorka skupi się w głównej mierze na uregulowaniach prawnych dotyczących odpowiedzialności karnej za przemyt towarów, jak również jego roli w działalności zorganizowanych grup przestępczych. Ponadto, odniesie się do stosowanych metod w trakcie tego procesu. W autorskiej tabeli przedstawi analizę statystyk dotyczących tego zjawiska w latach 2015-2019. Narkotyki to współcześnie jedno z najpoważniejszych zagrożeń bezpieczeństwa wewnętrznego państw, jak i światowy problem zdrowotny w walce od uniezależnienia od narkotyków oraz przestępczości narkotykowej [15, s. 99]. Narkobiznes generuje poważne zagrożenia dla stabilności ekonomicznej państwa. Jednym z głównych problemów ekonomicznych jest znaczący wzrost wydatków budżetowych na zwalczanie produkcji, przemytu i dystrybucji narkotyków co wymaga poważnych wydatków budżetowych [12, s. 53]. Międzynarodowi eksperci obliczyli, że przed 2013 r. Ukraina stanowiła 5-6% europejskiego handlu narkotykami, który szacowano na około 2 miliardy dolarów rocznie. Natomiast już w 2013 r. eksperci stwierdzili, że liczba ta dwukrotnie wzrosła: do 10%, czyli 4-5 miliardów dolarów [30]. Jeżeli chodzi o przemyt broni na Ukrainie tego rodzaju tzw. czarny rynek jest niezwykle rozwinięty - według FAN ukraińscy oficerowie sprzedają sprzęt wojskowy pod pretekstem odpisania go jako złom [1].

PRZEMYT, NARKOTYKI, BROŃ PALNA

Pojęcie przemyt według słownika PWN opisane jest jako nielegalne przenoszenie, przewożenie przez granicę państwa towarów, dewiz bez poddania ich kontroli i ocłeniu lub przenoszenie, przewożenie przez granicę przedmiotów zakazanych [25]. Natomiast według Encyklopedii PWN pojęcie przemyt opisywane jest jako, kontrabanda, szmugiel, przestępstwo polegające na uchylaniu się od kontroli celnej przy przeprowadzaniu przez granicę państwa (przywozie lub wywozie) ludzi, zwierząt, towarów [26].

Granice Polski stanowią także zewnętrzną granicę Schengen, a przy tym przez jej położenie geograficzne odbywa się wzmoczony tranzytowy ruch towarowo-osobowy zarówno drogami lądowymi, powietrznymi jak i morskimi, który stanowi sprzyjające warunki do wykorzystania terytorium naszego kraju przez międzynarodowe grupy przestępcze do przemytu i tranzytu narkotyków [8, s. 27]. Proceder przemykania narkotyków jest, mimo coraz lepszych kontroli, wciąż bardzo popularny. Przemytnikom ciągle oplać się przenosić narkotyki i środki odurzające przez granice państwowe. Zapotrzebowanie na te niebezpieczne dla zdrowia ludzkiego środki niestety wciąż rośnie [15, s. 99].

Narkotyk jest to pojęcie potoczne, jest on uważany za środek odurzający, którego głównym efektem jest obniżenie wrażliwości ośrodkowego układu nerwowego. W zależności od rodzaju narkotyku i jego dawki, może się ono objawiać uspokojeniem, pobudzeniem, zmniejszeniem bólu, euforią czy halucynacjami. Narkotyki mogą być pochodzenia naturalnego lub syntetycznego. Wielokrotne i regularne stosowanie narkotyków powoduje nawracający głód narkotyczny, będący przyczyną narkomanii, czyli uzależnienia od narkotyków [28]. W świetle Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o Przeciwdziałaniu Narkomanii [23] znaczenie słowa narkotyk jest zaczerpnięte z czterech różnych źródeł, są nimi jednolita konwencja narodów zjednoczonych o środkach odurzających, decyzja ramowa rady z dnia 25 października 2004 r., środki pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, oraz inne środki które są objęte wykazem środków odurzających.

Odpowiedzialność karna za przemyt narkotyków uregulowana jest w art. 55 wyżej wymienionej ustawy tj. § 1. Kto, wbrew przepisom ustawy, dokonuje przywozu, wywozu, przewozu, wewnątrzwspólnotowego nabycia lub wewnątrzwspólnotowej dostawy środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej, podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 5.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest znaczna ilość środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej albo czyn ten został popełniony w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, sprawca podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Jeżeli chodzi o pojęcie broń palna to najprościej można je określić jako rodzaj broni miotającej, która do napędu pocisków wykorzystuje energię gazów powstających podczas spalania ładunku miotającego (napędowego) [27]. W rozumieniu ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji [22] wedle art. 7 bronią palną jest każda przenośna broń lufowa, która miota, jest przeznaczona do miotania lub może być przystosowana do miotania jednego lub większej liczby pocisków lub substancji w wyniku działania materiału miotającego. Natomiast w rozumieniu ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym [24] broń palna – jest to broń, w której do miotania pocisku lub substancji drażniących, innych substancji aktywnych lub naboju pirotechnicznych lub do wytwarzania efektów dźwiękowo-wizualnych jest wykorzystywana energia produktów powstałych w wyniku reakcji chemicznej ładunku miotającego.

Broń jest dostępna zarówno dla przestrzegających prawa obywateli Ukrainy, ale i w rękach samozwańczych, nacjonalistycznych batalionów, mafii i handlarzy bronią. Broń pojawiła się w rękach ludzi na skutek starć na w Majdanie oraz w rezultacie wojny w Donbasie. Wówczas to opróżniano wojskowe magazyny i broń mógł dostać praktycznie każdy kto chciał. Eksperci twierdzą, że aktualnie Ukraina to najtańszy rynek broni w Europie i można tam kupić dosłownie wszystko. Nielegalna broń sprzedawana jest także za granicę, w tym do Polski [19].

Jeżeli chodzi o regulacje związaną z przewozem przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przywozem z zagranicy i wywozem za granicę broni i amunicji oraz zasady posiadania broni i amunicji przez cudzoziemców to należy posilkować się przepisami ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji gdzie art. 34 stanowi w pkt 1. Przewóz broni i amunicji przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może nastąpić na podstawie zaświadczenia wydanego przez właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do obywateli państwa członkowskiego Unii Europejskiej, którzy posiadają Europejską kartę broni palnej.

SPOSOBY PRZEMYCANIA NARKOTYKÓW I BRONI PALNEJ

Główna trudność organizatorów przemytu polega na skierowaniu towarów z miejsc produkcji do miejsc konsumpcji, z uniknięciem ryzyka zatrzymania bądź też aresztowania [13, s.72]. Z informacji publikowanych przez Policję i Służbę Celną czy Straż Graniczną wynika, że grupy przestępcze najczęściej wykorzystują następujące metody [4, s. 236]:

- przemyt mrówkowy – charakteryzuje się wysyłaniem dużej liczby kurierów z drobnym ładunkiem narkotyków ukrytych w odzieży lub na ciele, najczęściej drogą lotniczą,
- przemyt etapowy – jest to przemyt skomplikowany, organizowany określoną drogą dla zmylenia organów kontrolnych, odbywa się przeważnie drogą lądową lub lotniczą [11].

Sprawcy przemytu narkotyków mają wiele sposobów na skuteczne ukrycie nielegalnego towaru. Poniżej przedstawiono przykładowe skrytki wykorzystywane do tego rodzaju przemytu:

- człowiek

– połykanie, umieszczanie w naturalnych zagłębieniach ciała, przyklejanie do ciała, np. przewoźnik połyka dziesiątek małych kuleczek zawierających drogie narkotyki, których opakowania stanowią warstwy nieprzepuszczalnego materiału plastycznego (prezerwatywy lub palce chirurgicznych rękawic gumowych). Następną metodą polega na ukrywaniu, podobnie opakowanych narkotyków w pochwie lub kanale odbytowym. Średnia pojemność tych miejsc wynosi 150 do 200 gramów [14, s. 7].

– bagaż – walizki, torby, przewożone przedmioty,

– środki transportu – samoloty, samochody, pociągi, statki, Z praktyki wiadomo, że fracht i przesyłki towarowe służą do masowego przewozu narkotyków. Jest on głównie wykorzystywany do przemytu przez międzynarodowe organizacje przestępcze. Metoda ta ogranicza do minimum ryzyko wykrycia przemytu [13, s. 72].

– przesyłki pocztowe, Poczta są tłoczone stożki w ziplock tj. woreczek strunowy, przewijane taśmą klejącą i taśmą malarską, w kilku workach u góry, aby nie było zapachu. Są one wkładane do kieszeni szortów lub używanych kurtek. Wysyłając, towar pocztą, deklaruje się że to tylko ubrania [2].

– przemyt narkotyków związany z wykorzystywaniem Internetu

Jeżeli chodzi o broń to co do zasady 1. Dopuszcza się przesyłanie broni lub amunicji za pośrednictwem operatorów świadczących usługi pocztowe, o ile świadczą oni tego rodzaju usługi.

2. Przesyłanie broni lub amunicji za pośrednictwem innych podmiotów niż określone w ust. 1 jest zakazane.

Jednakże jako, że Ukraina nie jest członkiem Unii Europejskiej to przywóz broni reguluje art. 37 wspomnianej ustawy tj. 1. Przywóz broni i amunicji, z państw niebędących państwami członkowskimi Unii Europejskiej, przez obywateli polskich wymaga uprzedniego wydania zaświadczenia przez właściwego konsula Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, przekraczając zewnętrzną granicę Unii Europejskiej, zobowiązane są do pisemnego zgłoszenia właściwemu organowi celnemu przywozu broni i amunicji. Organ ten niezwłocznie przekazuje informacje zawarte w zgłoszeniu właściwemu organowi Policji.

3. Jeżeli osoby, o których mowa w ust. 1, nie posiadają pozwolenia na broń, są obowiązane niezwłocznie złożyć przywożoną broń i amunicję do depozytu właściwego organu celnego, a także, w terminie 14 dni od dnia przywozu broni na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wystąpić do właściwego organu Policji z wnioskiem o wydanie pozwolenia na broń.

W przemyśle broni można natomiast wyróżnić kilka interesujących sposobów związanych z transportem i rekonesansem. Broń palna jest przemykana głównie drogami w różnego rodzaju pojazdach (takich jak samochody osobowe, autobusy lub pojazdy dostawcze używane przez firmy kurierskie). Pierwszy sposób, wykorzystywany przez przemytników, polega na użyciu dwóch pojazdów, z których jeden pełni funkcję rozpoznawczą w stosunku do pierwszego, a jego głównym zadaniem jest informowanie pojazdu z kontrabandą o ruchach i pozycji straży granicznej. Drugi sposób wykorzystuje przygotowanie bagażu niewzbudzającego podejrzeń, który można w sposób bezpieczny przewieźć pociągiem pasażerskim. Ze względu na niewielkie rozmiary broni palnej czy amunicji częstą metodą przemytu jest ukrywanie ich w bagażniku, za fałszywą ścianą, a nawet w oponach lub zbiorniku paliwa pojazdów, które należy odpowiednio przygotować [7]. Średniej wielkości zbiornik paliwa może pomieścić do 15 karabinów AK-47, wraz z magazynkami i amunicją. W pojazdach powszechną metodą jest przygotowanie ukrytych przedziałów, służących do przemytu broni i amunicji [18, s. 20]. Przemytnik broni ukrywa broń, którą przemyca, jako «części do maszyn» lub coś nieszkodliwego, co pozwala im na tranzyt celny przy niewielkiej, lub żadnej kontroli. Przemytnicy ukrywają też użytkownika końcowego (osobę lub organizację przyjmującą ostateczną dostawę) jako firmę, która jest ponad zarzutami, umożliwiając w ten sposób przybycie przesyłki, a następnie akceptację przez osoby udające, że są z tą firmą [31]. Do przemytu służą zarówno niewielkie samoloty, samochody terenowe lub ciężarówki. Często

wykorzystuje się do tego celu także zwierzęta pociągowe, które szkolone są w taki sposób, by samodzielnie bez udziału osób towarzyszących, pokonać określoną trasę [18, s. 20].

Polska granica wschodnia wydaje się być w kontekście nagromadzenia broni bojowej na Ukrainie znacznie zagrożona przemytem. Można tu wspomnieć choćby, że 31 marca 2017 r. na granicy wschodniej udaremniono próbę wywozu na teren Rzeczypospolitej Polskiej elementów działka przeciwlotniczego o kalibrze 30 mm na przejściu granicznym w Dorohusku, a w kwietniu br. na przejściu granicznym w Zosinie, Nadbużański Oddział Straży Granicznej zatrzymał osoby, które przemycały broń krótką oraz długą [29].

STATYSTYKI

Tabela 1.

Statystyki dotyczące przemytu narkotyków na granicach polsku-ukraińskich w latach 2015-2019.

Rok 2015		Rok 2016		Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019	
Rodzaj	Kg/szt	Rodzaj	Kg/szt	Rodzaj	Kg/szt	Rodzaj	Kg/szt	Rodzaj	Kg/szt
Sadzonki konopi indyjskich	8	Haszysz	4	Amfetamina	0,04	Amfetamina	0,58	Amfetamina	1,5
Krzewy konopi indyjskich	45	Sadzonki	143	Metamfetamina	0,08	Haszysz	0,02	Haszysz	83,4
Marihuana	0,53	Nasiona	3884	Marihuana	3,55	Marihuana	0,95	Marihuana	8,08
		Wilgotne ziele konopi	0,4	Haszysz	138	Inne	0,004	Inne	4,04
		Marihuana	0,93	Inne-ciastka zawierające marihuanę	0,07	Ecstasy sztuk	2	Ecstasy	1857
		Susz konopi	0,003	Narkotyki (inne gramy)	0,707	Inne-ciastka z dodatkiem haszyszu	0,33	Ciastka z zawartością marihuany	0,03
						Heroina	0,41	Kokaina	0,04
						Inne preparaty «nasvay»	0,16	Morfina sztuk	3
						MDMA	0,12	MDMA	0,09
								Kokaina	0,04
								Sadzonki konopi	10
Całkowita ilość narkotyków w kg	0,53	Całkowita ilość narkotyków w kg	5,333	Całkowita ilość narkotyków w kg	141,67	Całkowita ilość narkotyków w kg	2,574	Całkowita ilość narkotyków w kg	97,09
Całkowita ilość sztuk	53	Całkowita ilość sztuk	4027	Całkowita ilość sztuk	Brak danych	Całkowita ilość sztuk	2	Całkowita ilość sztuk	1860

Tabela została utworzona przez autorkę na podstawie danych zebranych przez Nadbużański Oddział Straży Granicznej.

Zahamowanie wzrostu przemytu narkotyków i prekursorów na rynek wewnętrzny odbywa się poprzez regularną współpracę operacyjną na poziomie międzynarodowym i transgranicznym odpowiednich służb [18, s. 20]. W przedstawionych powyżej danych zebranych przez Nadbużański Oddział Straży Granicznej można zaobserwować pomiędzy rokiem 2015 a 2019 tendencję wzrostową ilości przemyconych narkotyków przez granicę. Dla 2015 r. wynosi to 0,53 kg i 53 sztuki przemyconych narkotyków, a w 2019 wyniosło to 97,09 kg i 1860 sztuk narkotyków. W przypadku wykrytych kilogramów najmniejsza ilość narkotyków przypada na rok 2015 i wynosi to 0,53 kg, natomiast największa ilość przypada na rok 2017 i wynosi 141,67 kg. Jeśli chodzi o sztuki to na rok 2018 przypada najmniejsza ilość tj. 2 sztuki tabletek ecstasy, a największa ilość przypada na rok 2016 i jest to 4027 sztuk przemyconych narkotyków. Pomiedzy rokiem 2015 a rokiem 2017 występuje tendencja wzrostowa o 141,14 kg, natomiast co do sztuk bazując na podstawie danych udostępnionych przez straż graniczną można jedynie podać pomiędzy rokiem 2015 i 2016, jest to

tendencja wzrostowa i jest większa o 3974 sztuki. Pomiędzy rokiem 2017 a 2018 występuje tendencja spadkowa, natomiast już porównując rok 2018 i 2019 jest to tendencja wzrostowa. Najbardziej obiektywnym wskaźnikiem przy ocenie tendencji przemyconych środków odurzających przez granicę ukraińsko-polską jest marihuana ponieważ występuje ona w każdej statystyce przedstawionej w wyżej znajdującej się tabeli. Na podstawie tych danych można zaobserwować, od 2015 r. do 2019 r. wzrost przemyconych narkotyków przez granicę, gdzie na 2015 r. wносиło to 0,53 kg, a na 2019 r. - 8,08 kg. Pomiędzy rokiem 2015 a 2017 jest to tendencja wzrostowa gdzie na 2015 r. wykryto 0,53 kg przemyconej marihuany, a w 2017 r. było już to 3,55 kg. W 2018 r. ilość ta spadła do 0,95 kg, by w 2019 osiągnąć pułap na wysokości 8,08 kg. Największy wzrost przemytu wystąpił pomiędzy rokiem 2018 (0,95 kg) a rokiem 2019 (8,08 kg), natomiast największy spadek pomiędzy rokiem 2017 (3,55 kg) a rokiem 2018 (0,95 kg).

- 2015-2016 Wzrost ilości przemyconych narkotyków w sztukach i kilogramach.
- 2016-2017 Wzrost ilości przemyconych narkotyków w kilogramach, co do sztuk brak danych.
- 2017-2018 Spadek ilości przemyconych narkotyków w kilogramach, oraz wzrost co do sztuk.
- 2018-2019 Wzrost ilości przemyconych narkotyków w kilogramach i sztukach.

Tabela 2.

Statystyki dotyczące przemytu broni i amunicji na granicach polsko-ukraińskich w latach 2015-2016.

Rok 2015		2016		2017		Rok 2018		Rok 2019	
Broń	2	Broń	2	Broń	13	Amunicja szt	247	Amunicja	69
Amunicja	22	Amunicja	26	Amunicja	561	Broń	3	Broń	5
						części do broni (lufy)	11	Tłumiki dźwięku	2
						Magazynek	1	Kusza	2
						Tłumik dźwięku	1	Części do haubic d-30 w tonach	0,6
						części do broni (sprzączki scorpion evo)	4		
						Magazyneki (scorpion evo)	20		
						Lufa z komorą zamkową	1		
Całkowita ilość za 2015	24	Całkowita ilość za 2016	28	Całkowita ilość za 2017	574	Całkowita ilość broni za 2018	288	Całkowita ilość broni za 2019 + tony	78+0,6 tony

Tabela została utworzona przez autorkę na podstawie danych zebranych przez Nadbużański Oddział Straży Granicznej.

Porównując okres pomiędzy rokiem 2015 a 2019 można zaobserwować niewielki wzrost ilości przemyconej broni i amunicji, gdzie na rok 2015 ilość ta wyniosła 24 sztuki, natomiast na rok 2019 – 78 sztuk raz 0,6T części do haubicy D-30. Jeżeli porównamy oddzielnie dane lata zaobserwować można tendencję mieszaną dla poszczególnych lat. Pomiędzy rokiem 2015 a 2017 widzimy duży wzrost ilości przemyconej broni i amunicji, gdzie na rok 2015 ilość ta wynosiła 24 sztuki, a na 2017 – 574. Natomiast między rokiem 2017 (574 sztuki) a 2019 (78 sztuk i 0,6T) można zaobserwować spadek liczby przemyconej broni i amunicji. Największa ilość przemyconej broni i amunicji przypadła na rok 2017 w ilości 574 sztuk, a najmniejsza w 2015 gdzie liczba ta wyniosła 24. Największy wzrost przypada pomiędzy rokiem 2016 a 2017, wzrost ten wyniósł 546 sztuk. W przypadku spadku liczby wykrytego przemytu broni i amunicji, przypada on ona lata 2017-2018, gdzie liczba ta spada o 288 sztuk.

- 2015-2016 Wzrost ilości przemyconej broni i amunicji.
- 2016-2017 Wzrost ilości przemyconej broni i amunicji.

- 2017-2018 Spadek ilości przemycanej broni i amunicji.
- 2018-2019 Spadek ilości przemycanej broni i amunicji.

Podsumowując zebrane powyżej statystyki, można zaobserwować ogólną tendencję wzrostową liczby przemycanych towarów w postaci narkotyków oraz broni i amunicji na przełomach lat 2015-2019. Natomiast można w obu przypadkach przemycanych towarów zauważyć spadek wykrytych prób w latach 2017-2018. Jest to podyktowane poprzez spadek liczby osób które przekraczały granicę. Według danych pozyskanych od Wydziału Statystyki Turystyki, Sportu, Kultury i Dziedzictwa Narodowego GUS, podała że liczba cudzoziemców przekraczających granice w obu kierunkach w 2017 r. wyniosła 8476,9 tys., a w 2018 r. tylko 5280 tys. Drugą przyczyną spadku ilości wykrywanych narkotyków oraz broni spowodowała zmniejszona liczba kontroli cudzoziemców na granicach.

PRZEMYT NARKOTYKÓW I BRONI PALNEJ W TRANSGRANICZNEJ PRZESTĘPCZOŚCI ZORGANIZOWANEJ

Rynki narkotykowe pozostają jednym z największych źródeł dochodów dla zorganizowanych grup przestępczych. Według szacunków z 2016 r. obywatele UE wydają rocznie ponad 24 miliardy euro (od 21 do 31 miliardów euro) na nielegalne narkotyki. Wpływ rynków narkotyków na społeczeństwo jest równie duży jak te liczby i nie ogranicza się do szkodliwych skutków zażywania narkotyków. Nielegalny handel narkotykami obejmuje udział w innych działaniach przestępczych i terroryzmie, wpływa na legalny biznes i całą gospodarkę, wywiera presję na instytucje rządowe i prowadzi do korupcji, a także wpływa na całe społeczeństwo [9, s. 7].

Autorka niniejszego tekstu porusza także problem transgranicznej przestępczości zorganizowanej między innymi dlatego, że jednym z jej elementów jest zjawisko przemytu narkotyków i substancji psychotropowych [4, s. 235]. Przestępczość narkotykowa od wielu lat podlega analizom i badaniom. Wynika z nich, że od połowy lat 60. XX wieku pewne symptomy tego zjawiska występowały już w Polsce, jednakże jego nasilenie oraz nieznanne dotąd przejawy i tendencje pojawiały się znacznie później. Zdominowały rynek narkotykowy dopiero na początku lat 90. Szczególnie wytwarzanie, handel i przemyt środków odurzających stały się ważnym elementem nielegalnego obrotu narkotykami oraz źródłem dochodu zorganizowanych struktur przestępczych w Polsce [17, s. 38].

Właściwym organem w zakresie wydawania pozwoleń na przywóz, wywóz lub tranzyt środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej w Polsce jest Główny Inspektor Farmaceutyczny. W razie stwierdzenia przez Służbę Celną przypadku przywozu, wywozu lub przewozu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. czyn taki jest kwalifikowany jako przestępstwo zagrożone karą grzywny i karą pozbawienia wolności, ścigane z urzędu (art. 55 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.) [23].

Organizacje kryminalne rozrastały się za sprawą przemytu broni, nielegalnego handlu bronią i narkotykami, nadużyć finansowych na globalną skalę oraz prania wielkich sum pieniędzy [10, s. 115]. Przemyt narkotyków jest jednym z głównych kierunków działalności zorganizowanych grup przestępczych o charakterze transgranicznym. Ponadto zarówno zorganizowane grupy przestępcze jak i organizacje terrorystyczne aby funkcjonować, potrzebują znacznych środków finansowych. Pozyskują je między innymi z obrotu towarami pochodzącymi z przemytu głównie narkotyków, broni a obok nich także substancji psychoaktywnych, papierosów, alkoholu, towarów podrabianych, paliw i innych. Wykorzystują przy tym prosty mechanizm, łatwość dostępu oraz niską cenę zakupywanego towaru w kraju pochodzenia, przy stosunkowo wysokiej cenie zbytu i wysokiemu zapotrzebowaniu na dany towar w kraju docelowym [3, s. 92].

Nielegalny handel bronią jako aktywność grup i związków przestępczych, jest to często obszar współpracy gangów z organizacjami terrorystycznymi, które są odbiorcami pozyskanej nielegalnie broni. Warto w tym miejscu wskazać, że handel bronią to także tradycyjny obszar współpracy i przenikania się struktur przestępczości zorganizowanej i ugrupowań terrorystycznych. Nielegalny obrót bronią jest zwalczany najczęściej w ramach tzw. ofensywnych metod pracy

operacyjnej nie tylko przez służby policyjne, ale obecnie także przez służby specjalne w ramach antyterroryzmu. W obu wypadkach sprawy te objęte są ochroną informacji niejawnych [5].

W związku z tym, że Ukraina nie jest członkiem Unii Europejskiej pomiędzy Polską a Ukrainą zastosowania ma umowa o współpracy w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej. Art 1 stanowi, że strony są zobowiązane do współpracy między organami ochrony bezpieczeństwa. Strony zobowiązały się również do zwalczania nielegalnego handlu bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi i innymi niebezpiecznymi materiałami oraz nielegalnej ich produkcji, oraz zwalczania związanych z nielegalnym wytwarzaniem i obrotem środków narkotycznych, substancji psychotropowych i prekursorów [21]. W tym miejscu należy podkreślić, że na Polskę, znajdującą się w Unii Europejskiej, nałożone są specjalne decyzje ramowe. Jedną z takiej decyzji jest Decyzja Ramowa Rady 2004/757/WSiSW z dnia 25 października 2004 r. [6] ustanawiająca minimalne przepisy określające znamiona przestępstw i kar w dziedzinie nielegalnego handlu narkotykami. Na każde państwo nałożone są minimalne obowiązki jakie muszą wprowadzić do swojego systemu prawnego, są to między innymi; minimalna oraz górna granica kary, odpowiedzialności osób prawnych, oraz jurysdykcja i ściganie.

WNIOSKI

Podsumowując, należy zwrócić uwagę na istotę i problem jakim jest aktualnie przemysł narkotyków i broni. Zjawisko to w ostatnich latach wykazuje tendencje wzrostową. Warto zauważyć, że nielegalna broń pozostaje w obrocie. Zaopatrują się w nią przestępcy, grupy przestępcze, a także terroryści [20]. Podkreślić należy ponownie, że zarówno przemysł narkotyków jak i broni jest źródłem dochodów i utrzymania grup przestępczych i terrorystycznych. Skuteczną metodą zmniejszenia ilości narkotyków oraz broni może okazać się coraz większa walka z przestępczością zorganizowaną. Można również zauważyć lepszą wykrywalność przemytu przez granicę, w związku z tym, skuteczniejsze metody wykrywania oraz przeszkolenia służb granicznych. Podkreślić należy, że przemysł narkotyków jest elementem znacznie większym i częstszym, niż przemysł broni, co słusznie zauważył ustawodawca, tworząc większą ilość przepisów dotyczących przemytu narkotyków.

Bibliografia

1. Апулеев И., *Украинская угроза: КГБ Белоруссии раскрыл поставки оружия в Россию*, https://www.gazeta.ru/army/2019/09/17/12655717.shtml?utm_source=yxnews&utm_medium=desktop&utm_referrer=https%3A%2F%2Fyandex.ru%2Fnews. (dostęp: 28.04.2020).
2. Балаева Т., *Купить каннабис в Украине можно в два клика – это легко и недорого, хоть и незаконно*, <https://thebabel.com.ua/ru/texts/24920-shishki-po-novoy-pochte-prazdnichnye-akcii-i-skidki-kak-v-ukraine-rabotaet-chernyy-rynok-kannabisa-i-kto-s-nim-boretsya->. (dostęp: 28.04.2020).
3. Bąk T., *Bezpieczeństwo transgraniczne Polski*, «Zeszyty Naukowe WSOWL» 2011, nr 3 (161).
4. Chackiewicz M., *Wybrane aspekty przestępczości transgranicznej na przykładzie przemytu narkotyków*, Криміна ль не право та кримінологія, wyd. Київського університету права, 2015.
5. Chlebowicz P., *Nielegalny handel bronią*, <https://sip.lex.pl/komentarze-i-publicacje/monografie/nielegalny-handel-bronia-369345917> (dostęp: 29.04.2020).
6. Decyzja Ramowa Rady 2004/757/WSiSW z dnia 25 października 2004 r. ustanawiająca minimalne przepisy określające znamiona przestępstw i kar w dziedzinie nielegalnego handlu narkotykami, Dz.U.UE.L.2004.335.8.
7. Dhondt, C., *Illegale wapenzwendel vanuit het voormalige Oostblok*, presentatie op de studiedag «Illegaal wapenbezit in België», Ghent 2017.
8. Dziemidowicz Z., *Zapobieganie narkomanii i zwalczanie przestępczości z nią związanej*, «Policyjny Biuletyn Szkoleniowy» 1995, nr 1-2.
9. Европейского центра мониторинга наркотиков и наркозависимости (EMCDDA), *Доклад о рынках наркотиков в ЕС*, wyd. Europol, Гаага 2016.

10. Galicki Z., *Międzynarodowa przestępczość zorganizowana – prawnomiędzynarodowe instrumenty zwalczania i zapobiegania*, I. ARTYKUŁY I ROZPRAWY.
11. Kirowicz R., *Stop! Urząd Celny: pojedynek na granicy*, Warszawa 2004.
12. Kubiak. K., *Przemyt narkotyków drogą morską jako zagrożenie bezpieczeństwa państwa: (na przykładzie Królestwa Hiszpanii)*, «Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego» 1 (2006).
13. Laskowska K., *Nielegalny handel narkotykami w Polsce*, Białystok 1999.
14. Łatka A., Bajorek R., *Narkotyki. Sposoby i metody przemycania*. Poradnik dla funkcjonariuszy celnych, Warszawa 1993.
15. Lewkowicz A., *Metody przemycania narkotyków oraz sposoby ich rozpoznawania*, «Zeszyty Naukowe WSOWL» 2011, nr 4 (162).
16. Malczewski, A. *Nielegalny rynek oraz redukcja podaży na narkotyki*, Warszawa 2010.
17. Rączkowski K., *Narkotyki organizacja, przestępczość i systemy przeciwdziałania*, Warszawa 2009.
18. Soboń M., *Problematyka proliferacji broni pokonfliktowej*, «Rocznik Bezpieczeństwa Międzynarodowego» 2018, vol. 12, nr 1.
19. Turczyn A. *Nawet 5 milionów nielegalnej broni palnej na Ukrainie, to nie jest w całości negatywne zjawisko. Trybun broni palnej*, https://trybun.org.pl/2019/03/15/nawet-5-milionow-nielegalnej-broni-palnej-na-ukrainie-to-nie-jest-w-calosci-negatywne-zjawisko/?fbclid=IwAR3i4UZy9n9pAkvvw8nuQ9m5c_Q6df03QGRaDHHpnScQHC5FpR3S2yjDIMg (dostęp: 27.04.2020).
20. Turczyn A., *Rośnie przemyt broni palnej, Trybut broni palnej*, <https://trybun.org.pl/2018/02/20/rosnie-przemyt-broni-palnej/>(dostęp: 27.04.2020).
21. Ukraina – Polska. Umowa o współpracy w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej, Kijów 03.03.1999 r. (Dz.U. z 2004. r Nr. 38, poz. 343).
22. Ustawa z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz.U. z 2019 r., poz. 284).
23. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, Dz.U. 2005 nr 179 poz. 1485.
24. Ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz.U. z 2019 r., poz. 1214).
25. <https://sjp.pwn.pl/slowniki/przemyt.html> (dostęp: 27.04.2020).
26. <https://encyklopedia.pwn.pl/encyklopedia/przemyt.html> (dostęp: 27.04.2020).
27. <https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/bron-palna;3880971.html> (dostęp: 27.04.2020).
28. <https://www.ekologia.pl/wiedza/slowniki/leksykon-ekologii-i-ochrony-srodowiska/narkotyk> (dostęp: 27.04.2020).
29. <https://www.defence24.pl/kolejna-proba-przemytu-broni-z-ukrainy-do-polski> (dostęp: 28.04.2020).
30. https://lb.ua/society/2013/07/19/214248_narkotrafik_cherez_ukrainu_viros.html?fbclid=IwAR02T84wC4P1gpqrteybyqWNMo7r8lUDgYeXcO-St0YGkxHKzqD36iGXmn1Q (dostęp: 29.04.2020).
31. https://www.quora.com/How-exactly-does-a-person-smuggle-large-weapons-between-countries?fbclid=IwAR1gAuqlej1OY3AMjeUBDDCogBOVOOmzLT0l4qS0m_1yNUUOJbejLT-l6GQ (dostęp: 29.04.2020).